

ಅವರಿಯೆಯೇ ಆಯಿತು. ಎಸ್. ಪಿ. ವಾಕ್ವೇಕರ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ.ಪೆಸರ ವಾಕ್ವೇಕರ ಆಗಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬೆರೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಈಗುರು ಮೆದೋದನೆಹಾಗೂ ಖ್ಯಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು - “ಅವರೊಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕರು. ಅವರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ-ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪುಸ್ತಕ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ವಿತ್ತದ ನೆನಪಿನ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುಸ್ತಕ ಮೂಲಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದ ನನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿತ್ತ ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಜೀರಿ, ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರ ಬಳಿ ಗಣಿತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಪದವಿ ಪದವಿ - ‘ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕ. ಅವರ ಬಳಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ, ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಜ್ಞಾನಿಯರ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆಂದು ಕೆಲಸ. ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೊ.ಪೆಸರಗಳು (ಪ್ರೊ. ವಾಕ್ವೇಕರ ಮತ್ತು ಜೀರಿ) ಈಗಲೂ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬೋಧನೆಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಸುವರ್ಣವೇ ಬಿಟ್ಟು. ಆದರೆ ಅದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ - ಇಂಥ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಹನೆಯರು (ಠಾಂಗ್ಲೆರ ಡಾ. ಡಿ. ಸಿ. ಪಾವಟಿ, ಅವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ) ಬಾಗಿ ಸರ ಅವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಸುಲಭ ಬೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜೀವನದಾದ ಪ್ರಬಂಧಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ನುಪುತ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆ ವಹನೆಯ ನೆನಪು ತುಂಬಾ ಗೌರವದಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಬಾವನೆಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಿರು ಬಗೆಗಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳು.

ಡಾ. ಪ್ರೊ. ವಲ್ಲಭ ಮುಖರ್ಜಿ, ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿಹ್ನೆಯೊಬ್ಬರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಣಿತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ. ಟಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಎರಡನೆಯ ವಗಣಕೆ. ಈಕೆಯ ಅಕ್ಕಿ ಲೀಲಾಮತ್ತು ಬಾಗಿ ಸರ ಅವರ ಹಿರಿಯ ವಗಣಕೆ ಸಹ ಪಾಠಗಳಾಗಿ ಇಂಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಸರ ಅವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಯ ಗಣಿತ ಕಲಿತವರು. ವಲ್ಲಭ ಅವರು ಕೋಶ ಸೇರುವ ಮೊದಲೇ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ತಯೆಯ ವಲಕ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೀಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ವಲ್ಲಭ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿ ಇಂಟರ್ ವಿಡಿಯಟ್ (ಸೈನ್ಸ್) ಮುಗಿಸಿ ಅನಂತರ ಗಣಿತವನ್ನು ಷೇಷ ಮುನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಎಂ. ಎ. ಮುಗಿಸಿದರು. (ಆಗಲೂ ಈ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೆರೆಲುಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು) ಈಕೆ ಬಿ. ಎ. (ಗಣಿತ) ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೇ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. “ಆಗಲೂ ಅದೇ ಆಸ್ಥೆಯ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಲ್ಲಭ. “ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ಮುಖರ್ಜಿ ಖ್ಯಾತ ಮುಖರು. ರಹಜಿಯೇ ಇವರನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಕಾಣುವ ಬೇಡಿಕೆಯು ವಪುಸು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿಹೊರಗಡೆಯೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹೋದರತೆಯಿಂದ ಕೀಳಿ ಅಥವಾ ಗಣಿತ ಬಿಡುಗಡೆ ನಗಮು ಬಂದಿದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರುವುದನ್ನು

ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮೊದಮೊದಲು ಶುಷ್ಕವೆನಿಸಿದ್ದ ಗಣಿತದ ಮೆರುಗು ದಿನಗಲಿದಂತೆ ರವ್ಯವೆನಿಸಿತ್ತು.”

ಮುಂದೆ ಈ ವಕ್ರಲಾಪಾಟೀಲ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದರು (ಆಗಿನೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗೌರವದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹೀಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ತರಗತಿಗಳ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು) ಆಗ ಆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯೊಬ್ಬಳೇ ಮ್ಯಾಥ್. ಗಣಿತದ ಎಷ್ಟೋಯಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರೇ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಎಂಬುದು ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಮ್ಯಾಥ್‌ನಿಹೇಳುವ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ- “ಫೈ. ಬಾಗಿ ಆಗ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (Prime numbers) ಸಾತಕೃತಿಯು ತ ಅಪುರ್ಣಾಂಕ (Continued fractions) ಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಿತು. ಸಮೀಕರಣಶಾಸ್ತ್ರ (Theory of Equations) ನಿರ್ದೇಶಕಗಳು (Determinants) ಇವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.” ಅವರು ಭೂಮಿಶಾಸ್ತ್ರ (Geometry) ಕಲಿತಿದ್ದುದನ್ನೂ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ‘ಸರ್ವಗಣಿತವರು’ ಆಗಿದ್ದ ಬಾಗಿ ಸತ ಅವರು ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಮ್ಯಾಥ್‌ನಿ ಇದ್ದರೂ ಹೇಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ- ‘ಒಬ್ಬಳೇ ಮ್ಯಾಥ್‌ನಿಯವರೂ ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರು ಚಾಳೀ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು. ನನ್ನ ಗಣಿತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ರುವಾಂವಾಗ ಅವರ ಚಾಳಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಈಗಿನಂತೆ ಈಗಿನ ಅಕ್ಕಿ ಲೀಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಇದ್ದಾರೆ. ತೆರಿಗೆ ಇಷ್ಟೋಯಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ವಶಾತ್ತಿದ್ದ ಬಾಗಿರು ಮು ಈ ಪ್ರತಿಭಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳಲು ಏನೂ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಗಾಗ ವಕ್ರಲಾಪಾಟೀಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ “ನಿನಗಿಂತಲೂ ಲೀಲಾ ಬದ್ಧಿವತ್ತಿ ಗಣಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದ್ಧಿಯಿದೆ” ಎಂದು. ತನ್ನ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಕೃತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇಡೀ ಮುಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಹೆಸರು ವಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕೋಪಾಧ್ಯಾಯ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಇಂಥ ವಶಾಟಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ದುರಿಗೆ ತಾನೆಹೆಮ್ಮೆ ರುವಾಳಿಲ್ಲ ?

ಈ ವಕ್ರಲಾಪಾಟೀಲ ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಯೋಜನಾ ದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್. ಡಿ ವಶಾದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕನೆಯ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ನೀವು ಕೇಳಿದರು. ತನಗೆ ಕಲಿಯಿದ ಗುರು ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ವಶಾಟಿಸಿ ತೀರಿಸಿತ್ತು ಅವರೇ ದೊರೆಯಿತು. (ಫೈ. ವಿ. ಎನ್. ದೀರಿ ಅವರು- ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಜ್ಞಾನಿಯು ತ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ವಶಾಟಿಸಿ ತು ಯ ಸಂಯೋಜನಾ ಕೆಲಸ ವನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು- ಎಂದು ಫೈ. ವಾಳೀ ಈ ಹೇಳಿದುದು ದನ್ನು ಗವನಿಸಿ)

ಬಟ್ಟಿ ಎಂಟಿ ವರುಷ ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯಣಿ, ಅವರ ವ ಗಳು ಸು,ದಕ್ಷ ಸಹ ಪಾಯಿ ವೆ, ಅವರ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದೋಗಿಯ ವೆ ಕೆಳದ ಡಾ. ವಲ್ಲಲಾ ನೆತರ ಡೆ ಲಿಯ 'ಸ್ಯೂಠ್ ಆಪ್ ಎಕೆ ನಾವಿಕ್ಸ್' ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯ ಹುದ್ದೆ ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಮುಂದೆ ಬಂಗಾಳಿ ಮೂರು ದ ಡಾ. ಮುಖೀ ಎನ್ನುವವನನ್ನು ವದವಿಡು ವೆ ಡಾ. ವಲ್ಲಲಾ ಮುಖೀ ಡಾದರು. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿಯೂ ಆಗಿ ನಿವೃತ್ತ ದಿಗರು ವೆ ಆಕೆ ಈಗ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಿ. ಇಂಥ ಫೈ. (ಡಾ) ವಲ್ಲಲಾ ಮುಖೀ ಈಗಲೂ ದಿವಂಗಿತ ಬಾಗಿ ಸುತ ಅನ್ನು ನಿನಿಷಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಕೆಣ್ಣಿ ಗಳು ಬಿದ್ದಿರು ವಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನು ತಾರೆ. 'ಆ ಎಂಟಿ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ರೂ ತೆ ದನಡರತು ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರು ನೆಗೆಟ್ಟು ಫೋರ್ನಾಹ, ಸಹಯು ಗಳಿಗಾಗಿ, ಅವರು ತೋರಿದ ಆತ್ಮೀಯ ತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಅವರೇ ಚಿರಂಜಿವಿ ಎಂದು ವಂದಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ತೀರೇ ಅನೇಕ ರೆ ಅವರ ಫೋರ್ನಾಹ ಸಿ, ಅವರ ಮ್ಯೂರ್ಡ್ ಪ್ರೇಮ, ಗಣಿತ ಷಯದಲ್ಲಿರು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಠೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ನಿಶ್ಚಯ ವಿಯೂ ಗೋಚರ ವಾಗಿರ ಬೇಕು' ಎನ್ನು ತು ರಮು.

ಹೌದು, ಗೋಚರ ವಾಗಿದೆ' ಎನ್ನು ತು ದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾತು ಓದಿರು ವ ಫೈ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆಮ ಷು, ಪ್ರೊ. ವಾಕ್ಟೀ ಕೆರ ಮು ತಾದವ ರ, ಬಾವನೆಗಳ ಸಾಕ್ಷಿ ಡಾಗಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಫೋಜಿನ ಪದ ವಿತರಗತೆಗಳಿಗೆ ದೋಷಲ ಪ್ರತಿವಾಪಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಳೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ತರಗತೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪಾ ಗಿ ಇರ ಲ್ಲಿ (ಪ್ರೆಸಿ ಡಿನ ವಹವಾಜಾ ಕಾಫೀಜ ಹಳೆ ದಿಂಗಳಿರಿನ ಸಿಂಟ್ರಲ್ ಫೋಜಿನ ಬಗೆಗೂ ಈ ವತು ನಿಜ) ಇಂಥ ಸುಯ, ಬುಡಲ್ಲಿ ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರು ಥವರು ಆಚರ ಷು ದ ಆಪರ ಯೆರು ಯಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ವರು ಮ್ಯೂರ್ಡ್ ಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಕಾರ ತು ಯ ದೊಡ್ಡರು. ಆ ದಿನ ಗಳನ್ನೇ ನಿನೆದ ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆಮ ಷು ಹೇಳು ತು ರೆ- " ನನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಮ್ಯೂರ್ಡ್ ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಫೈ. ಬಾಗಿರು ಫಂದಾದ ಉಪಕಾರ ವನ್ನು, ಅವರು ತೋರಿದ ಶಿಷ್ಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ವನ್ನು ಜೀವನದ್ದು ಕೊನೆಯು ತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಂ. ಎಸ್ ಸಿ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರು ಡಾ. ಬಿಬ್ಬಿರು ನಿಷ್ಠಾ ವಡೆ ಕ್ಷ ಕೆರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಿ ಉಳಿದ ವರು ಕಾಟಕಿ ನ್ನು ವಡೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಫು ರೈ ಸಿ ಕೈ ತೋಡು ಕೊಟ್ಟು ವವಯ್ದರು. ಷರು ಗಳ ಗಣಿರತಿರು ನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಎಂ. ಎಸ್ ಸಿ ಓದು ತು ದ ಮ್ಪು ಕಷ್ಟಕು ವೆಂದು ಬರು ಪಸು ವ ದಿನ ಗಳು. ಆಗ ನನಗೆ ಅವಶ್ಯ ಪಿಸಿದ, ಹೆಚ್ ದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮ್ಲ ಉಪಯುಕ್ತ ತ್ತು ಕೆಗಳನ್ನು ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಷ್ವ ಮ್ಯೂಲಯ ದ ವಾಚನಾಲು ರು ಕ್ಕೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸ್ವ ಡೆ ದ ನಿಷ್ಠೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತು ಗಳ ಸಹಯು ಡಿದ್ದರೆ ಎಂ. ಎಸ್ ಸಿ ಪರೀಷೆಯಲ್ಲಿ ಪೊದಲನೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗು ತು ದ ಕೆ ನೆನು ವ ತಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ. . . ."

ಹಲವರು ಇವರ ಈ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ೧-೩-೧೯೫೫ ರಿಂದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ (೨೯. ೨. ೧೯೬೦) ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾ ಮೂಲರು ಸಿಸಿಟಿ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ತಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಾಠ ಕೇಳುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದಿನವೂ ಸಂಜೆ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಬಿಡುವು ದಿನದ ಯಾವುದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸೇರಿಸುವ ವಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. 'ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವರು ಪಾಠದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ವರ್ಗಗಳು ಅವರ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಕೆ. ಇ. ಬಿಡುಗಡೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರಬಾರದು. ಅವರು ಯಾರೂ ಬೇಡವೆಂದು ವ್ಯತಿರೇಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನವಗೆ ಅವರ ಪಾಠಗಳು ಒಳಗೆ ಬೀದಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನವಗೆ ತಿಳಿಯುವವರಿಗೂ ಅವರು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರೇ ಆದ ಛಾಪಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಾಗಿ ಅಜ್ಜಾ"- ಎಂದು ಡಾ. ಮಹಾಶಿರಲಗಾರಿ ತುಂಬ ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನೂ ಸಹ ಸ್ವತಃ ಕಂಡು ಡಾ. ವಲ್ಲಭ ಮುಖರ್ಜಿ (ಆಗ ಡಾ. ವಲ್ಲಭ ಪಾಟೀಲ) ಯವರೂ ಸಹ ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು, ಅವರ ಬಿಡುವಿನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ನಿವೃತ್ತರಾದ ವೆಲೂ ಫೈ. ಬಾಗಿರು ವರ ಗಣಿತ ಮೈರು ದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಮೊದಲಿನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮನಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಮನ ಬಾಗಿ ನವಗಾರಿ ಯವರಿಗೂ ತಿರಿದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು'- ಎಂದು ಅವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಾಪನ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿವಾಡಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಾಪಕನಿಗಿಂತ ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಪ್ರಿಯ ತಿಪ್ಪು ಸಂಗಾತಿಯಾದ ತಿ, ಅಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಲವು, ಪತ್ರವ, ತಾಳ್ಮೆ, ಶಿಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಸುಚಾರಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಗುಣಗಳಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ದಕ್ಕಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿತ್ತು; ಅದೇನೂ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಕ್ರಮಗಳ ಲೇಖಕ ಪ್ರಿಯ ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ಯಾರೂ ನ, ಅಧ್ಯಾಪನಗಳ ಅವರ ವನೀಜದ ವರ್ಣನೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಜನ ಗಣಿತಜ್ಞರನ್ನೂ

ವೀರದಾಖೆಗಳುಳ್ಳ ರಾಜೀಸಿದ ಸಾಧಕ ಜೀವನ ಅವರದ್ದು. ಡಾ. ಡಿ. ಸಿ. ಪಾವಟಿ, ಡಾ. ವಿ. ಕೆ. ಆರ್. ವಿ. ರಾವ್, ಡಿ. ಪಿ. ಕೆ. ರವರಕರ್, (ಕೀರ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು) ಎಸ್. ಸಿ. ನಯಮಠ, ಜ್ಞಾನಿ ಮಳಿಮಠ, ಡಾ. ವಲ್ಲಭ ಮುಖರ್ಜಿ, ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆಮಣ, ಪ್ರೊ. ವಿ. ಎನ್. ಜೇರಿ, ಡಾ. ಸಿ. ಡಿ. ದೀಪಾಂಡಿ ಇಂಥ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರನ್ನು ರಾಜೀಸು ಫಲಿ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಬದುಕು ಬಿಡದ ನೆಗಳ ಬೀದಿ ಪ್ರಬಾವ ಅಕ್ಷಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಗವಣವಾದದ್ದು.

ನಿವೃತ್ತರಾದ ಪೆಲ್ ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ವ. ಪಾಟೀಕಿಯ ಬರುಕೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿದ್ದು ಷಿ. ಸಯ್ಯ ಮುಖರ್ಜಿಯವರ ದೀಪಾಂಡಿ ದೀಪಾಂಡಿ ಅವರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿತು.

ವಲ್ಲಭ ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತು ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಇಡೀ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಬದುಕು ಪುಸ್ತುತಿಯ ಸಾರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ದಂಡಿ-

“ಅಧ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಬರೀ ಪ್ರತಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ಗಣಿಸಿದ ಮನೋವಾಕ್ಯ ಕಾರುಗಳೆಂದು ಸೀಪೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ, ತಾನಿದ್ದ ಮ್ಯಾಸ್ಟಿಗೂ ಅಪುಗಳಲ್ಲಿರು ಅಸ್ಯ ಮ್ಯಾಥಿಗಳಿಗೂ ಅವರು ಮಂಡಿ ಉಪಕಾರ ಬಹು ವಾಚಿ ವಾಗಿದೆ”.

ಹಾಗೆಂದಿ, ದಿ. ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಪಿ. ವಾಕ್ಟೀಕರ ಅವರವ ಪೂಜ್ಯ ಡಾ. ಟಿ:

“ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಒಂದು ಸಂಧಿ. ಅವರನ್ನು ವಿಯಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಷಿಪಿಗಿ ಬಳಿ ಕಾಲ ಬೀಕು.”

೪. ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃವಾಗಿ

ಕೀವಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮ್ಯಾಥಿ ರಕ್ಷಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳೇ ಗಣಿತ ಬ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗತಿಲ್ಲದಂಥ ಆಸೆರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ್ಯಯನಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಗಲನೀ ತಿರಿದಂಥ ವಾಚಿ ಬಂದಂಥವರ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರು. ಗಣಿತದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ-ದಿವಿತಿ, ಬೀಜಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಅಂಕ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಂಥ ಹಾಗೂ ಅಪು ಕೆಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದಿನಗಳ ಬಿಡದನೆ ಕೆಲೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಎಂಬ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಗಣಿತ ಬಿಡದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಸುತ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹೊಸ ಫಿಲಿ ನಷ್ಟು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಇದು ಮ್ಯಾಥಿಗಳ ಪೆಲ್ ತುಯ ಪ್ರಬಾವ ಬೀರಿತು. ಗಣಿತ ಪುಸ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು

ಇವರೇ ಸ್ಕೂರ್ತಿ ನಡೆದ್ದು ಇದೇ ಅಂಶ -ಗಣಿತ ಸುವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಾನುಭವಿ ಮ್ಯಾಥ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ತ್ರಾ, ಉಪಯುಕ್ತ ತ್ರಾ ಆದ್ದು.

ಪ್ರೃ. ಬಾಗಿರುವರು ರಚಿಸಿದ್ದು ಕೇವಲ ಐದು ತ್ರಾ ಸ್ತಂಭಗಳು. ಅತ್ರಾ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊನೆಯದೊಂದು ವಾಕ್ಯ (೧೯೭೦) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತ್ರಾ ಸ್ತಂಭಗಳು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ವಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ (ಆಗ ಇಂದಿಲ್ಲ ಸೇರಿ ಮುಯಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು) ಗಣಿತ ಮ್ಯಾಥ್‌ಗಳಿಗೆ ದೈವ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದು. ದೀಪದ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಣಿತ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಈ ತ್ರಾ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತಪತ್ರಕ್ಕೆ (Journal) ಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಗಣಿತದೊಂದು ಮೈರು ದಲೆ ಹೆಕ. ಅದರಲ್ಲಿನ ಅಂಕ ಗಣಿತ, ಬೀಜಗಣಿತ, ಭೂಮಿತಿ, ತ್ರಿಕೋನ ಖತಿ (ಟ್ರಿಗ್ನಾ ಖತಿ) ಇವೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳೆರೆಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸುಯಂದ ಖೈದಿಯೂ ಾಕಾಣ ತ್ರಾ ಪ ಆದರೆ- ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಗಣಿತ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಣಿತ ಆರಂಭವಾಗಿ ಅಂಕ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಣಿತ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಿ (ಜ್ಯಾಮಿತಿ) ಆರಂಭವಾಗಿ ಬೀಜಗಣಿತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿತಿ ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿಯೂ ತ್ರಿಕೋನ ಖತಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕೇವಲ ಕೋನಗಳ ಆಳತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳೆಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುವ ಕೊಂಡು ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದು ಅವನನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನದೊಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೃ. ಬಾಗಿರುವರು ಅನುಪರಂಪರಾ ಗಣಿತದ ಚಿಂತನೆ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಕಿರಿಯ ಸೊಸೆ ನಂದಿನಿ ಹೇಳುವಂತೆ - ಅವರು ಸತತ ಗಣಿತ ಸುವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಭಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಮಲವಾಗಿ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದು ಸುಪ್ರಶಸ್ತಿಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ಮಲಗಿದ್ದ ವಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ 'I solve problems in sleep and I have reached the Everest of Mathematics' ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ ಇದು ನಡೆದಿದ್ದು ೧೯೬೦ ರಲ್ಲಿ. ಇವರ ಇಂಥ ಚಿಂತನೆಯ ಮಲಗಳೇ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು.

ಪ್ರೃ. ಬಿ. ಬಿ. ಬಾಗಿರುವರು ತ್ರಾ ಸ್ತಂಭಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಅತ್ರಾ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಮ್ಯಾಥ್‌ಗಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಡಾ. ವಲ್ಲಭಾ ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರು ಆ ದಿನಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮುರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ . . . ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ತಿಯ ರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಉಚ್ಚ ಮ್ಯಾಲರು ದ ಗಣಿತದಲ್ಲಿರುವ ಫು ಸ್ತಕಗಳ ಅತಿ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲೂ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಫು ಸ್ತಕಗಳ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮರುಗಳನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಫು ಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಹಂ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದು ಸುವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಡೀ ಆದ ನಂತರನಂತಿರುವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದು ಈ ಫು ಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಫು ಸ್ತಕಗಳ ರಚನೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಧ್ಯಾಪನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಒದಗುತ್ತಿರುವೆ, ಈ ರಚನೆಗಳು ಅವರ ಅಧ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಸುಜಾರು ವನ್ನಾಗಿ, ಸಹಜವನ್ನಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿ ಸಹಾಯಕಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮ್ಯಾಥ್ ಗಳಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಕರವಾಗಿದೆ.”

ಹೀಗೆ ಫು. ಬಾಗಿಯವರು ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಫು ಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ಗಣಿತ ವಾಚ್ಯವು ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಾರ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಬರಡಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ ಬಾಗಿಯವರು ಮ್ಯಾಥ್ ಸುಮಾರು ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಮೇಲೆ ಗಣಿತಜ್ಞರ ಬರೆದ ಇರಾಕ್ಲಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಕಡಪಿ ಮರಣಿಯುಳ್ಳ ಫು ಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಮ್ಯಾಥ್ ಗಳು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಗಿಯವರ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚು ದುಸ್ವಭಾವವು ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹಳವಾಗೇನೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಮ್ಯಾಥ್ ಸ್ತಕಗಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಮರವಾದ ಸುಲಭಶೈಲಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯು ಫು ಸ್ತಕಗಳಿಗಾಗಿ ಗಣಿತಸಕ್ತರು ಹೆಚ್ಚು ಖುಷಿಯಿಂದ ದಿನಗಳಿರು.

ಇಂಥ ಸುದುರ್ಬದಲಿ ಫು. ಬಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಮ್ಯಾಥ್ ಸುಲಭಶೈಲಿಯ ಗಣಿತಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆಗೆ ವನಸ್ಸು ವಶಪಡಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವನಸ್ಸೇ ಚಿಂತಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿದರು. ತುಂಬ ಎಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಶ್ರವಣವಿಷಯ ಫು ಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಅಥವಾ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ತ್ರಹೇದಿಯ ಫು ಮುಖಗಣಿತ ಕೃತಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿನಿಸಿದರು.

ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಒಟ್ಟು ಐದು. ಅಥವಾ ಹೀಗಿವೆ -

- ೧. **Plane Trigonometry**
(ಸರಳ ತ್ರಿಕೋನ ವಿಧಿ) ೧೯೩೧
- ೨. **Analytical geometry of conic sections**
(ಶ್ರೇಣಿ ಮೇಲೆ ದಿಂಡಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಭೂವಿಧಿ) ೧೯೩೬
- ೩. **A First Course in Algebraic Geometry**
(ಬೀಜಗಣಿತದ ಭೂಮಿತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯ) ೧೯೪೧
- ೪. **Higher Algebra and Trigonometry**

ಈ ಫಲಸೂತ್ರಗಳು ಷಷ್ಠ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ, ಇವರ ಕಿರು ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಮುಂಬರುವ ವಿ.ಜಿ.ಟಿ. ಅರ್ಥವೆಂಬುದು ರಂಗ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಾಗಿ ಅವರ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಬಾಗಿ ಅವರು ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಸೇರಿದ ಈ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಗಣಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ (ಸಿಲಬಸ್)ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿಸಿದುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಆ ಫಲಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಗಣಿತ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಕೂಡ ಈ ಫಲಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಹೋದಾಗಿದೆ' - ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಅಮಲ ಅವರು.

ಈ ಫಲಸೂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಯೋಣ.

೧. Plane Trigonometry - 1931

ಈ ಫಲಸೂತ್ರ ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ. ತ್ರಿಭುಜಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವೇಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಪನ ಗಣಿತ ಶಾಖೆಗೆ ಟ್ರಿಗ್ನಾಮೆಟ್ರಿ ಅಥವಾ 'ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿಶಾಸ್ತ್ರ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಖೆಯು ಲೆಕ್ಕಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಯಕೋನ ತ್ರಿಕೋನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ತ್ರಿಕೋನ ನಕ್ಷೆಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. ಉಪಗ್ರಹಗಳು, ಮಳೆಗುಳು, ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಯಂತ್ರಗಳ ರಚನೆಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಬಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ರಚಿಸಲು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗಣಿತದ ಈ ಶಾಖೆಯನ್ನು. ಅವರು ಈ ಕೃತಿ ಬರೆದ ತುಂಬಾ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ. ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೊದಲನೆಯ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಇದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

'ಈ ಫಲಸೂತ್ರ ಹಳೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಮತ್ತು ಹಲವರು ಬಂದ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದನ್ನು ವಿರಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಫಲಸೂತ್ರ ತ್ರಿಕೋನಮಿತಿ

ಕುರಿತು ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣೆ (Projections) ಹಾಗೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಖಗೋಳ ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಕೋನ ವಿತುಲನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸರಳ ಮತ್ತು ತರ್ಕಬದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಜೀವ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೊಂಡು, ಸರಳ, ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ Current Science ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿರುವ ಮೊಶೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಫುಣಿ ಜೈ ಮ್ಯಾಲರು ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಆರ್. ಪಿ. ಪದಾಂಜನರು ಕೂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ- ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆಮೂರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ 'ಕೆರಿಟ್ ಸೈನ್ಸ್' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮೊಶೆ ಬಂದಿ ಬಾಗತೀ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ -

“ Mr. Bagi must be congratulated for his successful attempts in bringing forth a book embodying many interesting and original ideas. The book has been written with commendable ease as regards mathematical rigour in proof and in the development of the subject. Special mention may be made of the chapter in Inverse Functions, whose accurate treatment by Mr. Bagi stands in contrast with that to be found in many English Text Books. . .”

ಈ ಮಹಾಕವಿಯ ಸುದೀರ್ಘದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಸರಳತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂಶಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಫುಣಿ ಜೈ ಮ್ಯಾಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಗೋಷ್ಠಿ ವೆಲ್ ಹೆಲ್ ಫುಣಿ ಮೊಶೆ ಬಂದಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಗಣಿತಪ್ರದಾನ ಪ್ರಥಮ ಪದವಿ ತರಗತಿ ಕೂಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿತ್ತು.

೨. Analytical Geometry of Conic Sections - 1936

ಇದು ಫುಣಿ ಬಾಗಿ ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿ. ಶಯ್ಯ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಿಸಿದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಗೋಷ್ಠಿ ವೆಲ್ ಹೆಲ್ ಫುಣಿ ಮೊಶೆ ಬಂದಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಫುಣಿ ಜೈ ಮ್ಯಾಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-

“ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರ ಶಿ ಯ ಮೆ ಥೀದಗಲ ಜೊಷಣ ದೂವಿತಿ’ ವತ್ತಿಯ ಅಮ ಷ್ಯ ಕೃತಿ ಉಲಿಲ್ಲ ಲೇಖಕ ರ ತು ಸ್ತಕಗಳ ಜಾಡನ್ನ ಹಿಡಿಯ ದಿ ತವುದೇ ಆದ ಷಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಯ ರ ಚಿದ ತು ಸ್ತಕ ಮಿ . ಇಂಗ್ಲ ಯದಲ್ಲ ಈಗಲೂ ಪ್ರಕ ಟವಾಗುತ್ತಿರ ವ ನಿಯ ತಕಾಲಿಕ **Mathematical Gazette, London** ದಲ್ಲಿ ಈ ತು ಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಜಲ ವೆ ಟ್ಸಿಗೆ ವ್ಯ ಕ್ತ ಪಡೆದಲೇಖನ ಪ್ರಕ ಟವಾಗಿದೆ . ಸ್ವಾ ತತ್ಯು ಷಾದ ದನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಗೌರ ವಪಡೆದ ಬಾರ ತಿರು ಗಣಿತಜ್ಞರು ಅತ್ಯ ಯ ಮಿ ಳವುದೇ ಹೇಳ ಜುದ . ಬೀ ಜಗಣೀರು ದೂವಿತಿಯ ನ್ನ ಆಬ್ಯಾಸ ವ ಪೂ ವಗ ಲಯಕೇಷನ ವ ಪೂ ವ ಷ್ಕ ಗಳ ಉಪುರೀಗ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದದ್ದ . ವ ತ್ತು ಸುಲಬಸ್ವದ್ಯ ವದದ್ದ . ಆದರೆ ಈ ಷ್ಕ ಗಳ ಲಯಕೇಷನ ವ ಪೂ ದಿ ‘w’ ಕೇಷನ ವ ಪೂ ತಿದ್ದಗ ದೂವಿತಿಯ ಬೀ ಜಗಣೀರು ವ್ಲೊಷಣ ಕಿಲ ತು ಹೇಷ ಸ ವ ಸ್ಯಗಳನ್ನಹಂ ಷ್ಚ ಹ ಪೂ ತ್ತದಿ ಈ ಸ ವ ಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರು ವರ ಅತ್ಯ ಯ ಚಿವ ತ್ತುರಿಕ ಪೂ ರಾರ ವನ್ನ ಕ ಯ ಹಿಡಿದ್ದಾರೆ . ನಿರ್ದಾರಕ (determinant) ಗಳ ವ್ಲೊಷಣ ಉಪುರೀಗದಿಂದ ಸುಷ್ಕಗಳನ್ನ ನಿರಾಯ ಪೂ ವಗಿನಿನ ಚಿಲು ಯೇಗ್ಯ ವಾಗುವ ಯೆ ವ ಪಡಿದ್ದಾರೆ . ಇವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಗ ವ ನಿದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಳಿಯ ತು ಸ್ತಕ ಆಗಿನ ಕಾಲ ದಲ್ಲೇ ವರ ಡನೆಯ ಮು ದ್ರಣಕ ಟದ್ದ , ಈಗ ವಿದ್ಯಾ ಥೇ ಗಳ ಉಪುರೀಗಕ್ಕೆ ಲಬ್ಯ ವಾಗದಿರು ತು ದ ಪೂ ದನೀರು ’.

ಈ ತು ಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಗಲಳವನ **Current Science** ಪತ್ರಿಕೆಯ ವ ಪೂ ವಿಮು ಶೇರು ಒಂದು ಪೂ ದ ಹೀಗಿದೆ -

“This book primarily intended for degree examinations of the University of Bombay is by no means a stale imitation of standard text-books. It presents many interesting new example on the subject and new methods of work on several topics. The book bears sample testimony to the teaching ability and experience of the author and is in the reviewr’s opinion, perhaps the best book of the Degree Standard that has comeout in recent years.”

ಲಯನಿನ ‘The Mathematical Gazatte’ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ ಟವಾದ ವಿ ಮು ಶೇರು ಒಂದು ಬಗ್ಗೆ -

“Very free use of determinants is made and early in the book the third invariant $\Delta / \sin^2 W$ is proved to exist. This rather troublesome piece of work having been done, good use is made of the result later on. . . The book makes a very

interesting addition to the mathematical library. The teacher will find it stimulating. . .”

ಈ ಮುಖ್ಯಭಾಗಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಅನೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿವೆ.

ಪೊದಲ ಮುಯಿ ಷ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲರುದಲ್ಲಿ ಪದವಿತರಗತಿ ಪಠ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಈ ಕೃತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಷ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲರು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಗಾಂಧಿ ಪಿಲ್ (೧೯೪೯) ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗಣಿತ ಪ್ರದಾನ ಪದವಿತರಗತಿ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಮುಯಿ ವರಿಯಿತು.

೩. A First Course in Algebraic Geometry - 1941

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾಲೇಜು ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದ ಈ ಕೃತಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು.

೪. Higher Algebra and Trigonometry - 1927

ಇದು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದವಿತರಗತಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ರಚಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಗುಡ್ವಿಕ್ ಥಿ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ರಚಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಗುಡ್ವಿಕ್ ಥಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಗಣಿತ ಪ್ರಧಾನರು) ಅವರು “ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಸರು ಮಾಡತಕ್ಕ” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರಿ, ಪರ್ಯಾಯ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಸ್. ಮಹಾರಾಜನಿಯವರು - “ಈ ಷ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲರು ಪದವಿತರಗತಿ ಮ್ಯಾಥಿಮಾಟಿಕ್ಸ್ ರಚಿಸಿದುದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗಣಿತ ಬೋಧನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

‘ಈ ಎರಡೂ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವಂತವೇ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿಯೇ ಇವೆ’ ಎಂದು ಡಾ. ಆಮಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಷನ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಯವಿ ಮುದ್ರಿಸುವ ಅನುಕೂಲ ದಾರಿ ವಾಡದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೊ. “ಮಿಷನ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಯವಿ ಮುದ್ರಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆತ ಅನಂತರ

ತು ಯ ದೀಸು ಗೊಡಿದ್ದು ರ . ತ ವ್ಮ Higher Algebra ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸ ಯು ವಾ ಪಯ್ಯ ಯಿ ಮ ರು ಆವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಷಿಕಾರ ಷ್ನು ಈ ಕಾರ ಣ್ಯಾಗಿಯೇ ಅವರು ಕೈಬಿಟ್ಟರು'- ಎಂದು ಅವರ ಕ್ರ ತ್ರಿಸು ದಾ ಜೈ ನ ಅಭಿಪ್ರಾ ರುಪ ಡ ತ್ತ ರಿ.

೫. ಅಂಕ ಗಣಿತ ವ ಷು ತ ಥಗಲ - 1970

ಇದು ಫ್ರೆ . ಬಾಗಿ ಅವರು ತ ವ್ಮ ಇಳಿಯ ಸಿನಲ್ಲಿ ರ ಚಿದ ಕ್ರ ಸ್ತಕ. ತ ವ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ - ಪೋಷ ವಾಗಿ, ಅಜಿತ ಬಾಗಿರು ಮೊದಲ ವ ಗ ಡಾರು ದತ್ತ ನೆ ಗ ಣಿತ ಕ ಲಿಸೊಡು ವಾಗ ಅವರೊ ಹೆ ಷೆದ ಅಂಕ ಗಣಿತ ವ ಷು ಸ ವ ಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘ ಷಿಕಾರ ವ ಡಿ ಅಥ ಗಳನ್ನು ಕು ಯ ಕ ನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಫ್ರ ಸ್ತಕ ರ ಚಿದರು. ಹೆ ಬ್ಲೂಕ ಡೊ ತ ವ್ಮ ಎಪ್ಪತ್ತಿ ನೇ ವರು ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಸ ರ ರ ಚಿದ ಈ ಕೃತಿ ಕೆಲ ಫ್ರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಜ್ಞಾ ತ ವಾಗಿ ದ ಷು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅನಂತ ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಷ್ಚಿ ಷ್ಚಾಲರುದ ಪ್ರ ಸಾರಾಂಗ ದಿದ ಪ್ರಕ ಟಾಯಿತು. 'ಇದಕ್ಕೆ ಆಗ ಪ್ರ ಸಾರಾಂಗ ದ ನಿರ್ದೇಶ ಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಎಸ್ . ಎಂ. ವ್ಯಷ ದೀಯ್ ಸ್ಥಾ ಖರು ವರ್ಷ ಮು ಖ್ಯ ಕಾರ ಣ' ಎಂದು ಫ್ರಿ ಆಶೆ ಷಕ ಬಾಗಿ ಸ್ಮ ಯ ತ್ತ ರಿ.

'ಅವರು ದೀಡದ ನಾಶೈ ಲಿಯು ಷ್ಚೇ ಜಿಷ್ಯ ಟವಾಗಿವೆ ಅವರು ವಿಫಲ ಗ ಣಿತ ಶಾಖೆಗಳ ಬಾಗಿ ರ ಚಿದ ಗ್ರಂಥಗಳ. ನ ನ್ನ ವ ಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳು ಫ್ರ ದಾದರಿ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರ ತಿಯೊಂದು ಪ ರ್ಯೇದದ ಕೆ ಷೆಗೆ ಅಬ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಯ ಕಿಷ್ಕು ಅನೇಕ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸು ಫ್ರ ದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸಲ ಗಣಿತ ಷ ರು ದ ಆ ದ ಬಾಗಿ ನ ನ್ನ ಜ್ಞಾ ನವನ್ನು ಷ್ಚಿ ರಿಸೊಡಿದ್ದೇನೆ'- ಎನ್ನು ತ್ತ ರಿ ಫ್ರೆ . ಬಾಗಿಯ ಮ ಮ್ಯಾ ಫ್ ಡಾಗಿದ್ದ ಫ್ರೆ . ಎಚ್ . ಎಂ. ಫ್ರಾ ಜಾರ ಅವರು.

ಅವರ ಪ್ರ ತಿಯೊಂದು ಗ್ರಂಥ ವನ್ನೂ ಆಗಿನ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಣಿತ ಮಿದ್ವಾ ಯರು ಸ ಠೇ ಷದ ನ ನಿಯ ತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ ಷಿದ ತ ವ್ಮ ಷಿಶಾತ್ಯಕ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಮು ಕ್ತಕ ಠ ದಿದ ಹೆ ಷೆಳಿದ್ದರು. ಸ ವ ಕಾಲೀನ ಗಣಿತ ಪ್ರಾ ದ್ಯಾಪಕರ , 'ಫ್ರೆ . ಬಾಗಿ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ದೀರಿ ಗಣಿತ ಜ್ಞರ ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಿನ್ನ' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾರು ಪ ಡ ತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಣಿಕರಣ ಮ ತ್ತ ಸಾವ ಷ್ಯಾಕಿಠಾ (Simplification & generalisation) ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ವೈ ಷ್ಚ್ಯ ವಾಗಿತ್ತು .

ಅವರ ಕೆ ಷೆರು ಕ್ರ ಸ್ತಕ 'ಅಂಕ ಗಣಿತ ವ ಷು ತ ಥಗಲ' ಪ್ರಕ ಟವಾದಾಗ ಅವರೊ ಎಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷ ವರು ಸ್ನ. 'ಅದು ನನ್ನ ವಿ ದ ಳನ ಕಿರಿಯ ಶು' ಎಂದು ಅವರಿನ್ನು ತ್ತಿದ್ದರಿತು ಅವರ ವ ಗಳ ಸು ದಾಹ ಷು ತ್ತ ರಿ.

ತೆವ್ವೆ ಲಿಒನಲ್ಲಿ ಅವರು ತೆವ್ವೆ ಜೀವನಾನಂತರ ಈ ತು ಸ್ತಕಗಳ ವರು ಮದ್ರಣದಿಂದ ಬರು ವ ಗೌರವದನೆ ತೆವ್ವೆ ಏಕೈಕಪ್ರತಿ ಸು ದಾಳಿ ಸೀರ ಜೀಕಿಯ ಆಸೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪೂಸಿದ್ದರು. 'ಆದರೆ ಅನಂತರ ಆ ತು ಸ್ತಕಗಳು ವರು ಮದ್ರಣಿಷ್ಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಾ ಅವರು ಆಸೆಯನ್ನೆ ಈಡೀಯಲು ನಾವೇನೋ ಸಿದ್ಧ ರಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ತು ಸ್ತಕಗಳು ವರು ಮದ್ರಣಿಷ್ಯಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಸಿಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಶ್ರೀ ಲೇಷಕ ಬಾಗಿ ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೌ. ಬಾಗಿ ಅವರು ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ನಂತರ ಈಗ ಅದೇಶ ತು ವು ವೇ ಸು ದಿದೆ. ಈ ನಡವಳಿಗಳೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಬಾರತೀಯ ಸು ಯೈರು ಾಹ್ ಬಿಡಿ. ಆದರೂ ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆಮೂರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- " ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರೌ. ಬಾಗಿಯ ವರು ಕೃತಿಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಡ್ಯುಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಾಕು, ಈಗಲೂ ಅತು ಮ್ಯೂರ್ಫಿಗಳಿಗೆ ತು ಯ ಉಪಯುಕ್ತ" ಎಂದು. ಈ ವರು ತುಗಳು ಈ ಸು ರಳಿಗಳೆ ಮ್ಯೂ ಯನ ಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೆ ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ

ಜೈನ ಸು ವು ಜದ ವು ಟ್ರಿಗಾತೂ ಕಿ ನ್ಯೂ ಪಕ್ಷ ದಕ್ಷಿಣ ಬಾರತದ ವು ಟ್ರಿಗಾದರೂ ಪ್ರೌ. ಬಿ. ಬಿ. ಬಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಏಕೈಕಗಳೆ ಮ್ಯೂ ಯ ಎನ್ನುವರು.

೫. ಸಾವು ಮತ್ತು ದಾರ್ವಿಕ ಸೀವೆಗಳು

ವ್ಯಕ್ತಿರು ಸು ತ್ರಲಿಸು ವು ವು ವು ಪಯುರವೇ ಸು ವು ವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಈ ಸು ವು ವು ವು ಇರು ವು ದ ಹೇಷ್ಯಳ ಚುಬಳಿರು ಸು ಉಂದ. 'ವ್ಯಕ್ತಿ ವೇಷಲೋ ಸು ವು ವು ವೇಷಲೋ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ 'ಜೀಜ ವೇಷಲೋ-ವು ರ ವೇಷಲೋ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ರು ಯೆ ತು ಯ ಹಳಿರು ದ ಹಳಾ ಅನಗತ್ಯವಾದು ದೂ ಕಿ ಷಾ. ಇವೆರಡೂ ಒಂದನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಇನ್ನೊಂದಿರುಲು ಸ್ಯಾಡ್ಯಿ ಎಂಬ ದು ವು ವು ಷ್ಲ ಕಾಲದ ಸು ತ್ರ. ಸು ವು ವು ವು ನಿರವುಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಿಳಿಯು ತ್ರಾನೆ. ಹೀಗೆ ಬಿಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸು ವು ವು ಷ್ಯ ಉಪಕಾರ ವು ವು ಜೀಕು. ಸು ವು ವು ಷ್ಯಲಿನ ಕಿರುರು ಬಿಳಿರುಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೆ ಕಿ ಲ್ಲಿಸು ಜೀಕು. ಆಗ ಸು ವು ಜದ ಖ ಷು ನ್ನು ಹಿಂದಿರು ಗಿದ ಯಾಗು ತ್ರದೆ ಪ್ರತಿಯೆ ಷ್ಲ ಪ್ರಜಿರು ಕಿ ತೇವ್ಯ ಇದು.

ಪ್ರೌ. ಬಿ. ಬಿ. ಬಾಗಿರು ವರು ಈ ಸು ರಳಿ ತತ್ರ ವನ್ನು ಷ್ಲ ವರು ಗಿದ್ದರು. ಡಾರಿಗೆ ವನು ಸು ಹುರು ಆಗ ತ್ರೆ ಮೇಯೇ ಅದು ತೆ ವ್ಯಿ ಯಾಗು ತ್ರದೆ ಎಂದಾದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನೆ ಒದು ಗೆಲು ಮು ಯಾಗಿ ತ್ರಿದ್ದರು. ತಾತು ತೆವ್ವೆ ವು ನಿರು ಕೈ ತೇಷಟದಲ್ಲಿ ಹು ಗೂ ಹೇ ಷು ದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿದ ಹು ಣ್ಣ, ತೆ ರಹರಿಗಳನ್ನೆ ತೆವ್ವೆ ವು ನಿರು ಆಗ ತ್ರೆ ಕಿ ಹೇ ಷ್ಯ ಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೆ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ವು ನಿರು ವರಗೆ ತಾವೇ ಕಿ ಳು ಹಿಸಿಕಿ ಷ್ಲ 'ಇದನ್ನೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ' ಎನ್ನು ತ್ರಿದ್ದರು. ಷ್ಲೋ ಸುಲ ಆ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ

ಮುನಿರು ವರಗೆ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮುಗುಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಷೋಷಣೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವುದರ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಷ್ಟದ ಹಾಗೂ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯು ಷೋಷಣೆ ವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇವರು ಬಳಿದು ಪಡೆದ ಪ್ರವೇಶದ ಮಿಷನ್ ಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಸುತ್ಕರಿಸಿ ಅವರ ಅಂಕಪಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಿಷನ್ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶದ ಬಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕೊನೆಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊನೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರೇ ಹೆಚ್ಚಾದರು ಅದರ ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದರ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಇತ್ತು.

ಒಮ್ಮೆ ತಿರು. ಬಾಗಿ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರಿಯೊಬ್ಬರು ಅದೇ ತನಿ ಮುಂದೆ ಪಡೆದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಲು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಮನಗೆ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಿದ್ಧರಾದವರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಉಪಕರವಾಗುವುದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಡೆ, ಮುಂದೆ ಎರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿರವಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಒಬ್ಬ ಷೋಷಣೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕೆಲವು ಕೆಲವು ಹೇಳಿ ಆ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರಿಯ ಮನು ಬಾಗಿ ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಗಿಯವರು. ಆ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಆ ವಲಿವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಸಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಓದು ವಹವಾಸ ತುಯ ಇದ್ದು ಆ ಹುಡುಗಿ ಕೆಲವು ವನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕಿ ಆರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಿದರು.

ಮುಂದೆ ಸ್ವಂತ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಆಕೆ ತನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಿಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ಓದು ಗಾಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಆಕೆಯು ವನಿ ಬಾಗಿಯವರು ವನಿಗೆ ಸುಖಪಡಿಸಿ ಇತ್ತು. ವಾರ್ಕಿಂಗ್ ಹೋಗುವಾಗ, ಬರುವಾಗ ಬಿಡು ಪಡೆದಾಗ ಬೇಸರವಾದಾಗ ಬಾಗಿಯವರು ಅವರ ವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಷೋಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬರು ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಚರ್ಚಿಸಿ ಹುಡುಗಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು.

ಮುಂದೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ವಳು ಬರುವಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಲೇಖಕಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯಾದಳು.

ಆಕೆ ಇನ್ನೂ ರೂ ಆಲ್ಪ -ಕೆಳು ವರ್ಷ (ಕ್ರಿ ಶ . ೨೦೦೦) ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೬೮ ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದೊಳಗೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾದೇವಿ ವಾಳವಾಡ .

ಪು. ಬಾಗಿ ಅವರ ಈ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡೇ ಶಾಂತಕ್ಕೆ ವಾಳವಾಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ
 “ ರು ವರಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಅವರೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅದನ್ನು ನೀಡಲು ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿದರು .

ಪು. ಬಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ವಾಚದ್ದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿಸಿ ಬಿಡುಹಾಕಿದ್ದು . ಅವರ ವೇತನವಲ್ಲದೆ ಫುಡುಕುಗಳಿಂದ, ಪರಿಚ್ಛಾಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಅವರೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತಿತ್ತು . ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕವಾದರೂ ಅವರು ಉಚಿತ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಟ್ಯೂಷನ್ ವಾಚದ್ದರಿಂದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು . ಆದರೆ ಅಂಥ ಉಪಚರಣೆ ಅವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ . ಬದಲಾಗಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳ ಮ್ಯಾರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು . ಅವರ ವರ್ಗವೇನಾದರೂ ಬಾಗಿ ಹೇಳುವಂತಿ-
 “ದಾನೇಶ್ವರಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಬಾಗವಾಗಿತ್ತು . ಆದಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು . ಅವರು ತಿಳಿದಂತೆ ಅವರ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಏಳುನೂರು ಸುಮಾರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿದ್ದು .” ೧೯೭೮-೭೯ ರಲ್ಲಿ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು .

ಪು. ಬಾಗಿರು ವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಮೊದಲನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ದಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜೈನ ಮ್ಯಾರಿಡ್ಜ್ ನಿಲಯ’ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು . ಇದಕ್ಕೆ ಪು. ವಾಳವಾಡಿಯೇ ಇವರು ದಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಸ್ಕೃತಿಸೇವಾ ಸಮಿತಿ’ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು . ೧೯೨೦ ರ ಮೇಲಿಗೆ ದಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದ ಪತ್ರವಳಿ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಾಗೌರವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಅಲ್ಲಿನ ಉಳಿದ ಜೈನರೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು . ಈ ಸಮಿತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಯಾರಿಡ್ಜ್ ನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು . ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡದ್ದು ಸಹ ತಮ್ಮ ಇಲಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಹತ್ತಿರ ವರು ಸಾಧಿಸಿದರು . ಮ್ಯಾರಿಡ್ಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದೂರದೊಳಗೆ ಜೈನ ಮ್ಯಾರಿಡ್ಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಒದಗಿಸಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಡವರೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಾಗಲಿತ್ತು . ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸುಮಾರು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಬಾಗಿ ಸುತ (ಈ ಹೆತ್ತಿಗೆ ಕಿರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಗೌರವಗಳಿಂದ ‘ಬಾಗಿ ಅಜ್ಜ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು) ದಾರವಾಡದ ಜೈನ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ಒಂದು ಗುಣಿಸಿ, ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಲು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು . ಶ್ರೀ ಆರ್ .ಆರ್ . ಪತ್ರವಳಿ, ಎಂ.ಡಿ ಪತ್ರವಳಿಯವರುಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಮಕ್ಕಳು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯಿದ ದಾನ ನೀಡಿದರು . ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಿರು ವರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವರಿತು ಓದಿದರು . ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಶಾಂತಕ್ಕೆ ವಾಳವಾಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-

“ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ದೈನಿಕ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಯುವ ಜನರು, ಕ್ಷಣ ಪಡೆಯ ಬೇಕು, ಎಂಬ ಹಂಬಲ ಅವರದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮತಿ ದೈನಿಕವೂ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದರು. ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮ್ಯಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ದಾರ್ವಿಕ ಜವಾನಿ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮ್ಯಾರ್ಗನು ದೂರದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ದಾರ್ವಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ದಾರವಾದ ಗುಣ ಹಿರಿಯರು ದೂರದಿಂದ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ವಹಿಸಿದರು, ಅವರ ಮನುಷ್ಯ ಜನನಿರ್ಮಿತಿಯನ್ನು ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಹಕ್ಸಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರುವುದರಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯ, ಬಾಲಕಿಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಹಿಂಬಾಗದ ರಸ್ತೆಗೆ (ಈಗ ಆ ರಸ್ತೆಗೆ 'ಸನ್ಮತಿ ರಸ್ತೆ' ಎಂದು, ೧೯೭೫ ರಿಂದ ನಾವು ಕರೆದಾಗಿದೆ) ಹೆಂಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ನಿದಿ ಕೊಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿವಿಎಸ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದ, ತ್ರಿ ಬಾಗಿ ಅವರ ಮನುಷ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾ. ಮಹಾಶಿರಲಗಾರಿ ಹಕ್ಸಲಿ ಕಟ್ಟಡದ ಫುಣ್ಣವಾದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ ಮೊದಲ ತಂದೆ ಮ್ಯಾರ್ಗಗಳೊಡನೆ ರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸುಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿ ಬಾಗಿರು ವರ ಶ್ರಮವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಗಾರಿ ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

“ ಅಜ್ಜಾ-ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಪೈಪೋಟಿ ಕಳೆದಿ ವಹಿಸಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಲು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ವರ ಮಾಡಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ೧೯೭೫ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಹಂತದ ಹತ್ತಿ ಕೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಸಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು... ಅನಂತರ ಅವರು ದಿನಾಂಕ ಹಕ್ಸಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮ್ಯಾರ್ಗಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಮನಬಿಟ್ಟ ದೂರ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮ್ಯಾರ್ಗಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಜನರನ್ನು, ನುಯ ಪಾಲಕರ ವನಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದರು. ” ತಯಾರು ಸತ್ತವರನ್ನು ವಗ ಅಜಿತ ಬಾಗಿ ಮುಯ ವಡಿದರು. ನುಯ ದ ಮಡನಿ ವಹಿಯನ್ನು ಅವರು ಎ. ಡಿ. ಪತ್ರವಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದು ತುಂಬಿರೇ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಾಗಿ ಅನ್ಯರಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಯೋಜನೆ ೧೯೯೫ ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹನ್ನೊಂದು ಕೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ.

ಈ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ದಾರ್ವಿಕ ನಡವಳಿಗಳು, ತತ್ವಗಳ ಮರು, ಅನ್ಯದ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ, ಸಹಜಿಸಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಾಗಿ ಅಜ್ಜ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವರು ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಕೇವಲ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವರು ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಕೇವಲ ದೈನಂದಿನ ವಂತಿಗೆ ಪಡೆದು ಆ ಮ್ಯಾರ್ಗನು ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ದಲ್ಲಿ ಶೇ.

ಹತ್ತಿರವೂ ಆಗದವರೂ ಮೊದಲನೆಯವರುಗಳೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸಿಸಿದರು. ಬಾಗಿರು ವರ ಈ ನಿರ್ದೋಷಕ್ಕೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಸುವಿತು ಸದಸ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡೆದರು. “ಆಗ ಅಜ್ಜಾ ಚಳಿ ಶಾಂತ ವಾಗಿ-ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೀರಿರು ವರ ಜೊತೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಆರು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ದೀರಿರು ವರೂ ಸಹ ನಾವು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇದ್ದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಇರಲು ಕಲಿಯಬೇಕು”-ಎಂದು ಡಾ. ಮಹಾಶಿರ ಲಗಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ ಆದ ವಿವಾರ ಮು! ಸ್ವದರ್ಶನ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ಪರದರ್ಶನ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಇಂಥ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೈನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕುರ್ಮೇಶ್ವರ ಸುವಿಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯಶೋಧರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಬೀಜಕರ್ತ ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿ ಗುರುಗಳ ವೆಲ್ಲೆಡೆ ಕೊನೆಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದ್ವಂದ್ವಬಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಂ.

ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ- ಆ ಸುವ ಯಶೋಧರ ಮುನಿಗಳು, ಬೀಜಕರ್ತ ಗುರುಗಳು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿ ಅವರು ತುಣುಕು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿ ಅವರು ಮಹಿಮೆ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ಸುವ ಯಶೋಧರ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ಮೊದಲನೆಯ ರೂಪವು ಮೊದಲನೆಯ ದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ನೆತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಎಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಆದರ್ಶವಾಗುತ್ತದೆ ಅದು !

ಬಾಗಿ ಅಜ್ಜಾ ಅನುಸರಿಸಿದ ಈ ತತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲ ಜೈನ ಮೊದಲನೆಯವರೇ ಪ್ರಪಂಚ ನಿರಾಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಉಂಟು. ಹಾಗೆ ಮಹಾಶಿರ ತುಣುಕು. ಜಾತಿಗಿಂತ ತತ್ವ ಆರೋ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸನ್ನಿಹಿತ ಮೊದಲನೆಯ ದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಪರ್ವಗಣದ ದಶಲಕ್ಷಣ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷಿಕ-ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಷೋಷ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಕರ್ವ, ದಾರ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ವರ ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೈನ ದರ್ಶನ ಅವರೇ ತುಣುಕುಗಳಿಗೆ ಗಣ್ಯ ಅಥವಾ ಆಚರಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಸಮೂಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಜೀವನ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುವ ಯಶೋಧರ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. “ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಉಪನ್ಯಾಸಕರೀ-ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಜೈನ ದರ್ಶನ ಹೇಗೆ

ಅದೇನು ಒಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ
 ಡಾ. ಮಹಾಶೇಖರಲಗಾರೆ.

ಸುನೃತಿಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿನ ನಿವೃತ್ತಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಬಾಗಿರುವರು ತಾವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ದಾನ
 ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಯ್ಯನಲಾಖಾ ಚಹಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಕಸ್ತೂರಿ ಚಂದ್ರ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು
 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದರು. ಅನಂತರ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಸಾಲ ಕೊಡುವಾಗ
 ಲಾಖಾಚಂದರು - "ನಿಮ್ಮ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಸಾಲ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿದವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು.
 ತಕ್ಷಣ ಫೈ. ಬಾಗಿ ದ್ವಂದವಾಗಿ 'ಆಗ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುವೆ' ಎಂದರು. ತಂದೆ ತಪ್ಪಾಯಿ
 ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಶೋಕ ಬಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ೧೯೬೪ ೬೫
 ರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸುಣ್ಣ ಮೇಷ್ಚಿ ಮನೋಲಗಾರಿಲ್ಲ.

೧೯೭೫ ರಲ್ಲಿ ಫೈ. ಎ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ನ್ಯಾಯ ವರ್ಷ ಟಿ. ಕೆ. ತುಕಾರಾಜ ಅವರುಗಳು
 ಈ ಮ್ಯಾಥೆಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಣದ ಸುತ್ತರ ಸುಪುಷ್ಪವನ್ನು
 ಅಂದು ಅಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವರು ಬಾಳುವ ಹಿಡ್ಡು ಕೊನೆಯ
 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಂದೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗಾಗಿ ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
 ತೀರಿಕೊಂಡರು. (೯-೧೦-೧೯೭೫).

ಈಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ವಿಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಣಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ, ಇಲ್ಲಿನ
 ಮ್ಯಾಥೆಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಫೈ. ಬಾಗಿ ದಯತಿಗಳು ಚ್ಚರಣ ವಕುಳತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಈ
 ನಿಯಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮ್ಯಾಥೆಮಾಟಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಈಗ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಕುಳಿ ವೃತ್ತಿ ವಕುಳಿರು
 ದೀಡಣ್ಣುಗಳ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಿನಬಿರುವಡಿ - "ದೈನ
 ದೀಡಣ್ಣಿನ ಮ್ಯಾಥೆಮಾಟಿಕ್ಸ್ ವಕುಳಿ ಕರೆದ ಊಟ ಹಾಕುವ ಬಂದು ಅವರ ವಕುಳಿ
 ಶ್ರೀಮತಿ ಬಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ ವಕುಳಿಗೆ ಬಡಿಸುವಡಿರು ಬಿಡುವ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು
 ಬಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿನ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಫೈ. ಬಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಜ್ಜಾ
 ಎಂದು, ಅವರ ವತ್ತಲುವಯ ಪತ್ತಿರುನ್ನು ಅಜ್ಜಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು."

ಫೈ. ಬಾಗಿರುವರು ಜನ್ಮದಿಂದ ಆಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುನೃತಿ ಮ್ಯಾಥೆಮಾಟಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಈ
 ವಕುಳಿಗೆ ತೋಷ ಸ್ಥಾನಮಿತ್ತಿತ್ತು. ಡಾ. ಮಹಾಶೇಖರಲಗಾರೆ ಆ ಸುಯುವವನ್ನು ಹೀಗೆ
 ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ-

" ಅಜ್ಜಾ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಮನೆಯವೆಲ್ಲ ಸುಯುವದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
 ನವಗೆಲ್ಲ ಅಂದು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಷ ಅತಿಥಿ. ಸ್ವತಃ ಅಜ್ಜಾ ನವಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿ

ಆಗ್ರಹ ಗಳಿದು ತಿಂಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳೆಯ ಲೇವು ನೀರು ಇತರ ಸುಯೋಗ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಥು ಆರು ಪೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು.”

ಈ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಡೆಗೂ ಕಷ್ಟಸಂಕಷ್ಟ ತಿರು ಕಡೆಗೂ ಈ ಅಜ್ಜನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯು. ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು -ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ತಿಂಡಿ ಸುಯೋಗ್ಯವಿದೆಯೇ? ಎಂದು. ಅವರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಾಗ ಬಾಗಿರು ಎಂದ ಮುಯುರು ಜೈನ ದೀರ್ಘೋಗನಲ್ಲಿ ತಾವಿದ್ದಾಗ ದಿನಗಳು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತವಗೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು, ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿ ತಾವೇನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ಎಂದ ಉಗಾರ ಶುಗಲ ವರ್ಷ ಕೆಲವು ಆನೇಕ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದರು. ಅಪುಗಳಲ್ಲಿಕೆಲವನ್ನು ಈ ಮ್ಯಾಥೋನಿಯ ಕಟ್ಟಿ ವಸುಚಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಉಳಿದ ಶೇರುಗಳ ಡಿಪೊಂಡನ್ನೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಈ ನಿಯಮ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಗ್ಗೆ ಸಾಂಗಲಿಯ ತಮ್ಮವಳಿಲ ವಿತ್ತಕ್ಕೆ. ಎ. ಚೌಗುಲೆಯವರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಒಂದು 'ಟ್ರಸ್ಟಿ ಡೆಡೆ' ಮಾಡಿ ಅದರ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ಎಂದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜೈನ ದೀರ್ಘೋಗ ಕೇವಲ ಊಟ ವಸತಿಯ ಜಾಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮ್ಯಾಥೋಗಳು ದರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ತಾಣವಾಗಿತ್ತು.

ಸನ್ಮತಿ ಮ್ಯಾಥೋನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥ ವಿಲ್ಲೆ ಚಾರಣಿಯನ್ನು ಅವರ ಏಕೀಕರಣ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೭೩ ರ ನಂತರ ಫಲವರ ಜ್ಞಾಪಕಶ್ರೀ ಕುಗ್ಗಿತು. ನಿಶ್ಚಿತ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆ ಬಳಿಕ ಇಂಥ ವಿಲ್ಲೆ ಚಾರಣಿ ಕಾಳಜಿಗಳ ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಪೇಳಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ವನಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧ್ಯಾಪಕ ಎ. ಎಸ್. ದರಣಯ್ಯನವರನ್ನು ನಿಯಮದ ಮೇವಲ ವಿಲ್ಲೆ ಚಾರಣಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ದರ್ವವೇವೆ, ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ನನ್ನಾರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ವಾಗಿ ತುಯ ಆನಯ ಕೊಟ್ಟಿತು.

ಚಿ. ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ಮು ತಮ್ಮನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ದಾರ್ವಿಕ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ದಾರವಾಡು ಹೇಳು ಎಲ್ಲಾಕುರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ ಬಸದಿಗೆ ಸುಯೋಗ್ಯವಿದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಕುರಿಣಹಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಪಾಲ ಉಪಾಧ್ಯೆ ಆ ಬಸದಿಯ ಆವರಣವು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ. ಬಾಗಿರು ಎಂದ ದಾರವಾಡು ವಿರಿಣ ಖಡಿಯವರಿಂದಿಗೆ ಸೀರಿ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಷ ದೊರೆಯುವುದು

ಹೆಣ್ಣರಾದರು. ಈ ಕಾನೂನು ಸುವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜ್ಞಾನ ತುಕಿಗಳೆ, ನ್ಯಾಯ ವರ್ಣಿ ಪಿ. ಎಚ್. ಗುಣಾಳ, ಎ. ಎನ್. ಚಿಪ್ಪೆಯವರ ಪುಸ್ತಕದೊಂದಿಗೆ ಪಡೆದರು. (ಮುಖ್ಯ ವಿ ರೋಧಿಸಿದವರ ಕ್ರಮ ಕಾಳಪ್ಪ ರೋಧಿಸಿದವರೂ ಈ ಹೆಣ್ಣರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದರು.)

ಕುಡುಮೆಜ ಕೆಡುಮೆಜರೊಡನೆ ಬಹು ಬಲಿ ಅಪರಾಧ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸುಡುಕೊಡು. ಆ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಕೆವಿಮು ಸುಡುಕೊಡು ರವರು. ಆಗಾಗ ಅವರು ಕುಡುಮೆ ಸುಡುಕೊಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಣ್ಣರಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಇದ್ದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತೆಗೆದು ಬೀಕಿಯ ಸುಡುಕೊಡು ಕೊಡು ಬಾಗಿರು ವರೇ. ಅದು ಸ್ವಾ ವೀಮು ವರದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ದವ ಫೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ನ್ನು ಆಯಿಷುತು. (ಈ ಅಪರಾಧ ಗ್ರಾ ಮೀಣ ಒಳಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಸುಡುಕೊಡು ಹತ್ತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಈ ಗ್ರಾ ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಡುಕೊಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲ). “ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅಪ್ಪಾ ಅವರು ಹೆಣ್ಣರೊಡನೆ ಸುಡುಕೊಡು ಗಳನ್ನು ಆಗ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡು”- ಎಂದು ಅಣ್ಣರ ಬಾಗಿ ನಿನ ಪಿಣಿಸುಡುಕೊಡು ತುರಿ. ಆ ಚಿಣ್ಣರೊಡನೆ ‘ಆರೋಗ್ಯದಾವ’ ಎಂದು ಕಿರುಲಪುತು.

ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಅವರು ಈ ಬಹು ಬಲಿ ಅಪರಾಧ ದಾನವು ಮಾಡಿದರು. ಅದರೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ‘ಸುಡುಕೊಡು ದಾನ’ ಸುಡುಕೊಡು ಪನೆಯು ತು.

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಜೈನ ಸುಡುಕೊಡು ಕೊಡು ವನ್ನು ಆಯಿಷುತು ಪಡು ಬೀಕಿಯೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಬೀಕಿಯೂ ಫುಡುಕೊಡು ವರ ಇಟ್ಟು ವತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ವುಡುಕೊಡು ದೀಯ ಕೊಡು ಅವರ ಫುಡುಕೊಡು. ಎ. ಎಸ್. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವರೊಡನೆ ಪುಡುಕೊಡು ವನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು.

ಫುಡುಕೊಡು. ಬಿ. ಬಿ. ಬಾಗಿರು ವರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಯವಾಗಲೂ ದವ, ನೂತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೀರು ಬಿಟ್ಟು ಸುಡುಕೊಡು ಮುಖ್ಯ ವರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ವಿಷದ ಸುಡುಕೊಡು ಗಳೊಡನೆ ಸುಡುಕೊಡು ಬಳಿ ವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗು ವಡುತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಸುಡುಕೊಡು ತು. ಎಂಬ ದು ನಿಜ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಬೊಡು ಕೂಗಿ ವುಡುಕೊಡು ತು ತು ತುಡುಕೊಡು ಇರವುದು. ಅವರ ಗಣಿತದ ಕೃತಿಗಳ ಪುಡುಕೊಡು ಗಳೊಡನೆ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಪು ಗಳೊಡನೆ ಒಂದೊಂದು ಸುಡುಕೊಡು ಗುಡುಕೊಡು ವುಡುಕೊಡು ಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣರೊಡನೆ ಯುಡುಕೊಡು. ಅನೀಕ ಸುಡುಕೊಡು ಅಣ್ಣರೊಡನೆ ಪುಡುಕೊಡು ವುಡುಕೊಡು ತಾವೇ ಶುಡುಕೊಡು ಆ ಫುಡುಕೊಡು ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಳುಡುಕೊಡು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಚಿಂತನೆ ಅದ್ಯರು ನಗಲ್ಲಿ ಅವರು ವುಡುಕೊಡು ತುಡುಕೊಡು. ತಮ್ಮ ದುಡುಕೊಡು ದಿನಗಳ ಅದವು ಜೀವನೋಪಾಹ, ಜೈನಗಳನ್ನು ಅವರು ಈ ಗಣಿತ ಶುಡುಕೊಡು ಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಸುಡುಕೊಡು (ಈ

ಇವರ ವನಿಯ ಸ್ವಲ್ಪದ ಸುದ್ದಿ. ಕ್ಲಾಸು ಗಳು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಗುರು -ಶಿಷ್ಯರು ಕೂಡಿ
ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯವು ಕುರಿತು ಕೂಡಿಸಿ ಗುರು ಒಂದು ಪರಿಚಾರ ವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಷ್ಯನ
ಬರುತ್ತದ ತರುವಾರಿ ಈ ದ್ರೋಣ ಗುರು ಆ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಹೋಜಿನ
ಕೃಷ್ಣನ ಸ ವಿವರ ವಿವರಿಸಿ ಯರ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರು.